

TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU APRĪTE 2017.gada 6 mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

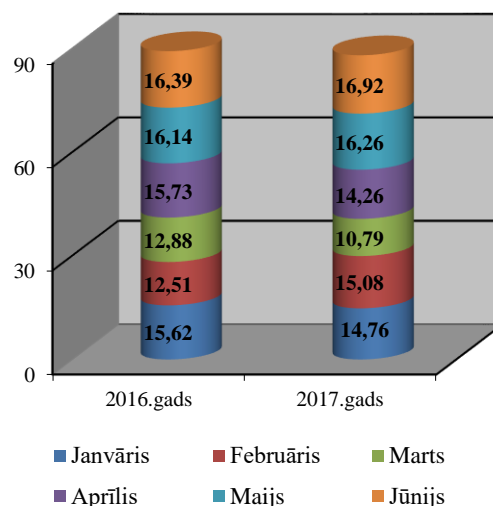
1.attēls

2017.gada sešos mēnešos par tabakas izstrādājumiem iekasēti **88,07 milj. EUR**, kas ir par 1,19 milj. jeb 1,33% mazāk nekā 2017.gada sešos mēnešos (skatīt *1. pielikumu*).

Akcīzes nodokļa ieņēmumu samazinājumu radīja patēriņam nodoto cigarešu (par 2,5%), kā arī cigāru un cigarillu (par 20%) apjomu samazinājums (skatīt *3. pielikumu*).

Cigāru un cigarillu apjomu samazinājuma galvenais iemesls ir krasais akcīzes nodokļa likmes palielinājums par 36% no šī gada 1.janvāra. Savukārt iemesli, kas mazina legālo cigarešu patēriņu ir iedzīvotāju skaita pastāvīgais kritums, smēķētāju skaita samazinājums, kā arī elektronisko cigarešu tirgus paplašināšanās, ko veicina gan elektronisko cigarešu kā inovatīva produkta piesaiste jauniešu vidū, gan ievērojamā cenu atšķirība cigaretēm un elektroniskajām cigaretēm.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem (milj. EUR)

2. Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistītie komersanti

2017.gada jūnija beigās Latvijā:

- 28 komersantiem bija 31 spēkā esoša licence akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, tai skaitā 3 komersantiem ir atļautas tādas darbības ar tabakas izstrādājumiem kā ražošana, apstrāde, pārstrāde un vēl 1 komersantam ir tiesības veikt fasēšanas darbības;
- 13 komersantiem bija spēkā speciālā atļauja (licence) reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 29 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai;
- 2204 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie tabakas izstrādājumi

Patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjomu izmaiņas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā. 2017.gada sešos mēnešos ievestos/importētos tabakas izstrādājumus patēriņam Latvijā nodeva 13 komersanti. Kopš 2011.gada patēriņam Latvijā tiek nodotas tikai citās valstīs ražotas cigaretes.

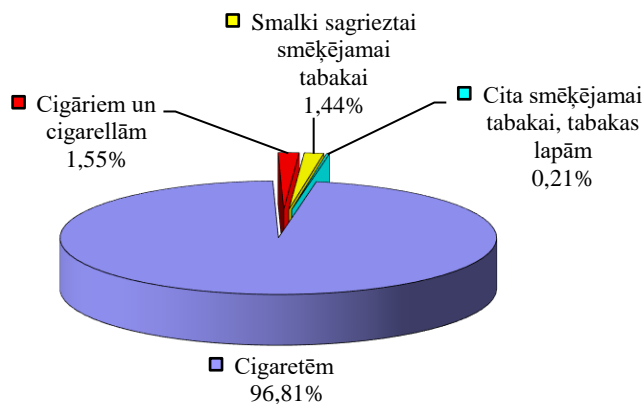
Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā (dati apkopoti, pamatojoties uz tabakas izstrādājumu akcīzes nodokļa deklarācijās sniegto informāciju) aprēķinātais akcīzes nodoklis par cigaretēm 2017.gada sešos mēnešos sastāda turpat 97% no kopējiem

akcīzes nodokļa ieņēmumiem valsts budžetā par tabakas izstrādājumiem, tādējādi patēriņam nodoto legālo cigarešu daudzuma izmaiņām ir vislielākā ietekme uz budžeta ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem.

2.attēls

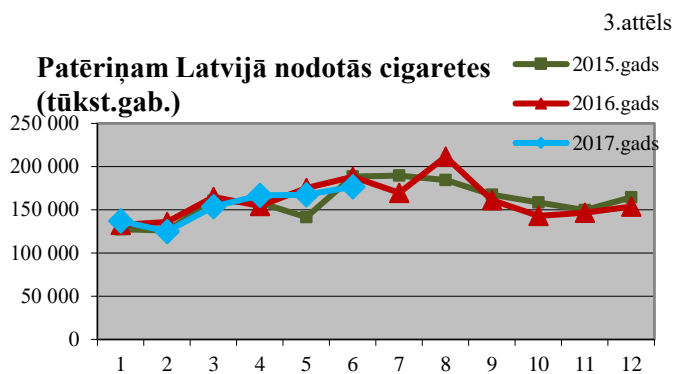
Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra 2017.gada 6 mēnešos

2

Kopumā 2017.gada sešos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti **927 milj. cigarešu**, kas ir par 24 milj. cigarešu jeb par **2,5 % mazāk** kā 2016.gada attiecīgā periodā (skatīt 3.pielikumu).

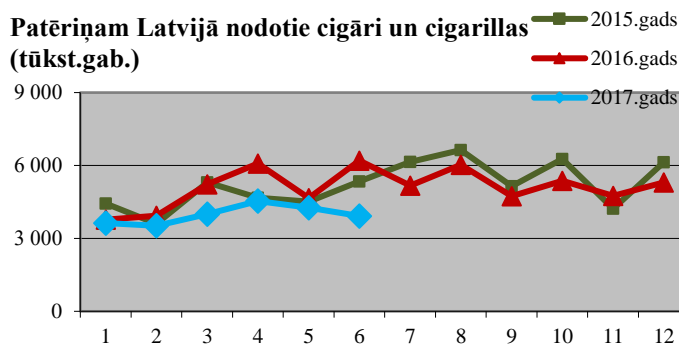
Latvijas patērētāju vidū 2017.gada sešos mēnešos vispopulārākās ir bijušas "WINSTON", "L&M" un "MARLBORO" markas cigaretes. Populārāko cigarešu nosaukumus un lielākos komersantus pēc patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjoma skatīt 5.pielikumā.

3.attēls

2017.gada sešos mēnešos cigāru un cigarillu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu samazinājies par 20%. Patēriņam nodoto cigāru un cigarillu apjoma

samazinājums vērojams visos šī gada pirmajos mēnešos, ko izraisīja krasais akcīzes nodokļa likmes palielinājums no šī gada sākuma. Salīdzinot ar 2016.gada jūniju, šī gada jūnijā patēriņam nodoto cigāru un cigarillu apjoms samazinājies par 37%.

4.attēls

Kopumā patēriņam Latvijā **2017.gada sešos mēnešos** nodoti 24 327 kg smēķējamās tabakas, kas par nepilniem 2% pārsniedz 2016.gada attiecīgā perioda rādītāju. Minētais smēķējamās tabakas daudzums ietver gan smalki sagrieztu tabaku cigarešu uztīšanai, gan citu smēķējamo tabaku.

Tabakas lapas un karsējamā tabaka šī gada sešos mēnešos patēriņam Latvijā nav nodotas.

4.Tabakas izstrādājumu ražošana

2017.gada jūnija beigās Latvijā trijiem akcīzes preču noliktavu turētājiem bija tiesības veikt tabakas izstrādājumu ražošanu, taču kopš 2016.gada tikai viens no trijiem licencētajiem ražotājiem veic cigarešu ražošanu.

Jau 7 gadus Latvijā ražotās cigaretes netiek nodotas patēriņam Latvijas tirgū, 2016.gadā 95% no saražotajām cigaretēm nosūtītas uz citu Eiropas savienības dalībvalsti, arī 2017.gadā pirmajā pusgadā saražotais nav paredzēts izplatīšanai Latvijā.

5. Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā

Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā neietekmē Latvijas valsts budžeta ieņēmumus, taču ir būtisks akcīzes preču aprītes posms, kas prasa īpašus uzraudzības pasākumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma kontroles veidā.

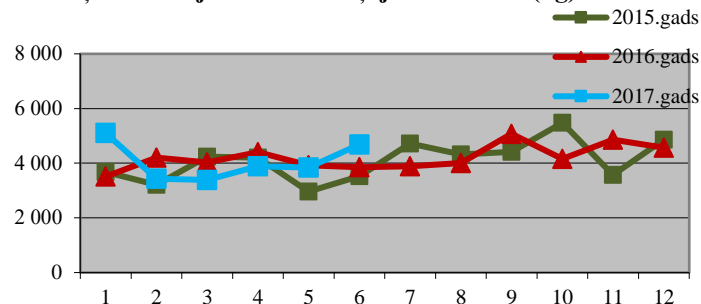
2017.gada sešos mēnešos Latvijas akcīzes preču noliktavās ievesti **2 357 milj.** cigarešu, **66 milj.** cigāru un cigarillu, **30 064 kg** smēķējamās tabakas, kā arī **59 051 kg** tabakas lapas un **4 453 kg** karsējamās tabakas¹.

Akcīzes preču noliktavās ievesto cigarešu apjoms saglabājies iepriekšējā gada attiecīgā perioda līmenī, smēķējamās tabakas ievestais apjoms samazinājies par 22%, bet ievesto cigāru un cigarillu apjoms palielinājies par 25%.

No akcīzes preču noliktavām 2017.gada sešos mēnešos uz citām valstīm tika izvesti:

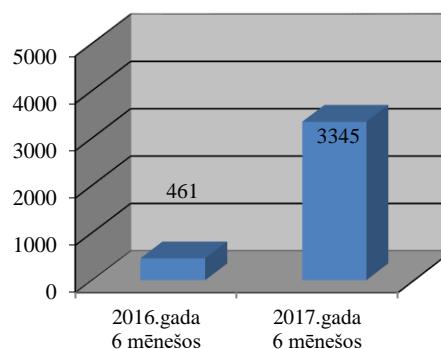
- 1 253 milj. cigarešu - ES dalībvalstīm nosūtītais apjoms samazinājies par 6%, savukārt eksporta apjoms uz trešajām valstīm gandrīz dubultojies;

Patēriņam Latvijā nodotā smēķējamā tabaka (kg)

6.attēls

Saražotais cigarešu apjoms (tūkst.gab.)

¹ * akcīzes prece kopš 2016.gada 1.marta

- 29 milj. cigāru un cigarillu - uz ES dalībvalstīm nosūtīts par 15% vairāk kā 2016.gada attiecīgajā periodā;

- 6 295 kg smēķējamās tabakas, kas gandrīz 2,5 reizes pārsniedz 2016.gada sešos mēnešos uz ES dalībvalstīm izvestās smēķējamās tabakas apjomu;

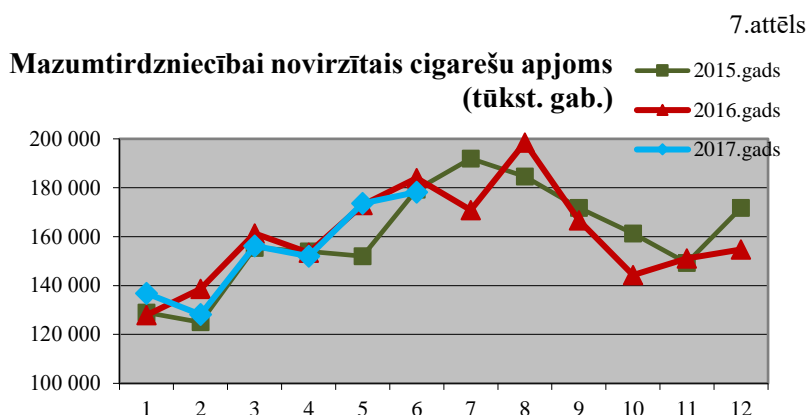
- uz citām ES dalībvalstīm izvesta arī karsējamā tabaka un tabakas lapas - attiecīgi 2 385 kg un 53 241 kg.

Salīdzinot ar 2016.gada sešu mēnešu datiem, par 32% pieaudzis kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos nodotais cigāru un cigarillu apjoms – 2017.gada sešos mēnešos nodoti 25 tūkst. cigāru un cigarillu. Par 15% pieaudzis smēķējamās tabakas apjoms. Kopējais cigarešu apjoms, kas nodots kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos, saglabājies iepriekšējā gada attiecīgā perioda līmenī.

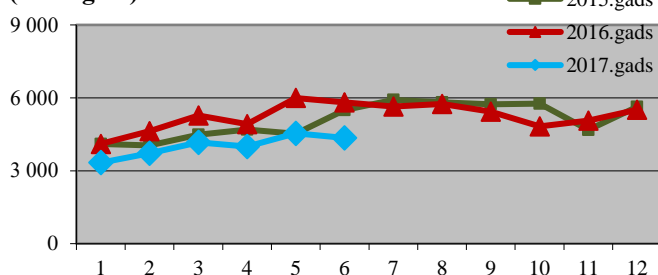
6.Tabakas izstrādājumu realizācija mazumtirdzniecībā

Būtisks tirgus attīstības raksturojošais tendences rādītājs ir tabakas izstrādājumu patēriņš valstī. Vadoties no tabakas izstrādājumu apritē iesaistīto komersantu sniegtajiem datiem, ir aprēķināts kopējais tabakas izstrādājumu daudzums, kas novirzīts realizācijai mazumtirdzniecības tīklā.

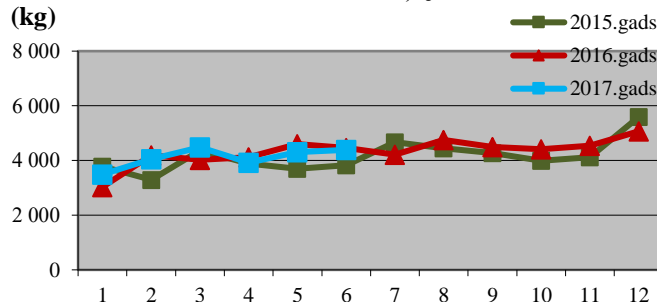
2017.gada sešos mēnešos, salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu, samazinājušies cigarešu (par 1,4%) un it sevišķi cigāru/cigarillu (par 22%) mazumtirdzniecībā novirzītie apjomi. Smēķējamās tabakas mazumtirdzniecībā novirzītais apjoms šī gada sešos mēnešos saglabājies iepriekšējā gada attiecīgā perioda līmenī. Kopumā mazumtirdzniecības tīklā šī gada sešos mēnešos realizēti 925 milj. cigarešu, 24 miljoni cigāru un cigarillu un 24 640 kg smēķējamās tabakas.

Mazumtirdzniecībā novirzītie cigāri un cigarillas (tūkst.gab.)

Mazumtirdzniecībā novirzītā smēķējamā tabaka (kg)

Leimane 67120170

Anālītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.